

## عنوان دستورالعمل: خود مراقبتی برای بیماران شایع

کد سند: GC.WI.01

تاریخ آخرین ابلاغ: بهمن 1403

تاریخ بازنگری بعدی: بهمن 1404

**هدف:** ارتقا سطح سلامت و بهداشت افراد جامعه در سایه توانمند سازی بیماران در امر خود مراقبتی ارتقا و بهبود وضعیت بالینی بیماران به وسیله آموزش به بیماران و خانواده های آنان در مورد رفتارهای بهداشتی و خود مراقبتی

**دامنه کاربرد:** کلیه کادر بالینی و مسئول آموزش به بیمار بیمارستان

## روش اجرای دستورالعمل:

1. ارزیابی اولیه بیمار و نیاز سنجی آموزشی توسط پرستار مسئول بیمار انجام می گردد.
2. اولویت بندی نیاز های آموزشی بیمار توسط پرستار مسئول بیمار انجام می شود.
3. در ابتدا پرستار، توانایی یادگیری و تمایل به یادگیری را در مددجو ارزیابی نموده و در صورت داشتن شرایط مناسب، آموزش به بیمار/ همراه بیمار داده می شود.
4. آموزش به بیمار و خانواده بیمار با توجه به میزان تحصیلات، توانایی و انگیزه جهت یادگیری، بیماری های زمینه ای، موانع آموزشی، وضعیت تاهل، اقتصادی، و ... توسط پرستار انجام می شود.
5. در صورتی که بیمار توانایی یادگیری نداشته باشد، آموزش به مراقب اصلی بیمار بیمار داده شده و از ایشان درخواست شود تا در شرایط مناسب، آموزش ها را به بیمار و سایر مراقبین منتقل می نماید.
6. پرستار مسئول بیمار، بسته به ارزیابی اولیه و شناخت نیاز های مراقبتی بیمار، آموزش ها را با ترتیب زمانی و اولویت و در وقت مناسب به بیمار می دهد تا در زمان پذیرش و طول مدت بستری و زمان ترخیص و پس از ترخیص به اطلاعات مورد نیاز خود دست می یابد.
7. جهت استمرار آموزش های بیماران برنامه مدون آموزش به بیمار در بخش های مختلف بر اساس عناوین آموزشی شایع هر بخش تهیه شده است و پرستاران در هر شیفت می توانند از این برنامه استفاده نمایند و یا در صورتی که طبق بررسی پرستار، نیاز آموزشی ضروری برای بیماران شناسایی شده است در همان شیفت آموزش داده شده و در گزارش پرستاری ثبت گردد و در صورت نیاز به تکرار آن در انتهای کاردکس ثبت شده و به شیفت بعد تحویل داده می شود.
8. روش آموزش به بیمار به صورت چهره به چهره، بحث گروهی، سخنرانی، نمایش، پرسش و پاسخ می باشد، بعد از پایان آموزش، پمفلت آموزش به بیمار در صورت نیاز توسط پرستار آموزش دهنده به ایشان داده می شود.
9. در بخش زنان و زایمان، بعد از آموزش چهره به چهره به مادران، فیلم آموزشی جهت آموزش کلیه بیماران با نظارت مسئول بخش، پخش می شود.
10. بعد از ارائه آموزش های لازم، اثربخشی آموزش در بیمار توسط پرستار، با ارزیابی مجدد آموزش های عملی یا شفاهی داده شده به بیمار از طریق پرسش و پاسخ و مشاهده رفتار سنجیده می شود.
11. اگر بیمار به طور کامل به سوالات پرستار پاسخ داده و مطالب آموزشی ارائه شده را به درستی تکرار کند و اجرا می نماید، اثربخشی مطلوب و فهم کامل است.
12. اگر بیمار قادر به یادآوری تنها بخشی از مطالب آموزش داده شده است، در این صورت فهم نسبی می باشد و در چنین شرایطی پرستار باید در فرصتی دیگر مطالب آموزش داده شده را مرور نماید اگر به دلیل وجود موانع آموزشی متعدد بیمار محتوای آموزشی را درک نکرده است، پرستار باید پس از برطرف شدن نسبی موانع آموزشی، برنامه آموزشی را مجدداً تکرار می نماید.
13. در هنگام تحویل نوبت کاری پرستار مسئول بیمار شیفت قبل، آموزش های داده شده به بیمار را تحویل شیفت بعد داده و در صورتی که نیاز به تکرار آموزش ها است در حین تحویل شیفت به پرستار شیفت بعد یادآوری می شود.
14. بعد از دستور ترخیص و ارائه آموزش های ترخیص به صورت شفاهی، یک نسخه کتبی خوانا، از فرم آموزش ترخیص که بر مبنای الگوی ترخیص SMART تهیه شده است، توسط پرستار مسئول بیمار به صورت خوانا و به زبان ساده و قابل فهم تکمیل و تحویل بیمار یا ولی قانونی وی شده و توسط پرستار آموزش دهنده مهر و امضا می شود.
15. بعد از ارائه آموزش های لازم، از بیمار یا همراه وی در فرم های آموزش ترخیص به بیمار، در قسمت مربوطه، امضا یا اثر انگشت توسط پرستار اخذ می گردد.

16. بیمار یا خانواده بیمار از جهت شرکت در آموزش های گروهی طبق برنامه ی آموزشی اعلام شده واحد پرستاری آموزش و پیگیری بیمار، به محل برگزاری کلاس آموزشی خودمراقبتی معرفی شوند تا در خصوص بیماری خود توسط پرستار تخصصی آن واحد تحت آموزش های گروهی قرار می گیرند.
17. تمامی بیماران / همراه بیماران طبق دستورالعمل در روز ترخیص جهت آموزش های خودمراقبتی به آن واحد معرفی شوند تا توسط پرستار واحد پرستاری آموزش و پیگیری بیماران به صورت اختصاصی تحت آموزش و پیگیری های پس از ترخیص قرار می گیرند.
18. بیماران ارجاع شده به واحد پرستاری آموزش و پیگیری بیماران طبق دستورالعمل بعد از ترخیص به صورت تلفنی پیگیری پس از ترخیص می شوند.
19. در واحد پرستاری آموزش و پیگیری اثربخشی اقدامات با شاخص های بستری مجدد، مراجعات برنامه ریزی نشده به اورژانس، تعداد پیگیری ها و رضایتمندی از خدمات غربالگری سرطان های کولورکتال و برست سنجیده می شود و به اداره پرستاری ارسال می گردد.
20. مادران و نوزادان پرخطر توسط پرستار مسئول بیمار شناسایی شده و به رابط معاونت بهداشتی جهت پیگیری های پس از ترخیص ارجاع داده می شوند.
21. چک لیست اثربخشی آموزش به بیمار و رضایتمندی از مراقبت های پرستاری، توسط واحد آموزش به بیمار جهت 10 درصد بیماران ترخیصی به صورت راندوم تکمیل شده و ماهیانه جهت بررسی به سوپروایزر آموزش سلامت ارسال می گردد.
22. نتایج شاخص اثربخشی آموزش به بیمار و رضایتمندی از خدمات پرستاری توسط سوپروایزر آموزش سلامت تجزیه و تحلیل شده و هر سه ماه جهت اقدام اصلاحی به بخش های مربوطه ارسال می شود.

الف) دستورالعمل آموزش های بدو ورود توسط پرستار:

| عنوان | الزامات آموزش به بیمار توسط پرستار در بدو پذیرش در بخش                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1     | پرستار مسئول پذیرش بیمار در خصوص واحد بیمار و دستبند شناسایی به بیمار و همراهی وی آموزش دهد.<br>-آموزش علت و اهمیت داشتن دستبند شناسایی                                                                                                                                                                                                                        |
| 2     | پرستار مسئول پذیرش بیمار در سرویس های بهداشتی خصوص معرفی بخش و خدمات غیردرمانی به بیمار یا همراهی وی آموزش دهد.<br>-سرویس های بهداشتی<br>-امکانات رفاهی بخش(مانند مبل برای همراهیان ، یخچال و شارژ تلفن همراه و ...)<br>- محل آبدارخانه و نمازخانه و امکانات عبادی بیماران                                                                                     |
| 3     | پرستار مسئول پذیرش بیمار در خصوص قوانین کلی موجود در بخش و بیمارستان به بیمار یا همراهی وی آموزش دهد.<br>-ساعت ملاقات و قوانین حضور همراه بر بالین بیمار<br>-ساعت ویزیت پزشکان ، ساعت دادن داروها، ساعت چک علائم حیاتی<br>-درخواست از بیمار برای اطلاع دادن به پرستار در صورت بروز مشکل<br>-نحوه تهیه لباس برای بیمار<br>-ساعت سرو غذا برای بیماران و همراهیان |
| 4     | پرستار مسئول پذیرش بیمار تیم پزشکی را به بیمار یا همراهی وی معرفی کند.<br>کلیه کادر درمانی (پزشک، پرستار، سرپرستار، خدمه، فیزیوتراپ، دانشجویان، مددکاری و ...) می بایست در بدو پذیرش خود را به بیمار معرفی نمایند و شرح وظایف خود را بیان نمایند.                                                                                                              |
| 5     | پرستار مسئول پذیرش بیمار در مورد حقوق بیمار در صورت نیاز به بیمار و همراهی آموزش دهد.<br>-منشور حقوق بیمار، هزینه های درمان و بیمه ، نحوه رسیدگی به شکایات                                                                                                                                                                                                     |

❖ این دستورالعمل جهت آموزش های بدو ورود به بخش می باشد که توسط هر بخش با توجه به نیاز آن بخش، اولویت های مورد نظر توسط کارگروه درون بخشی هر بخش تعیین و ابلاغ گردیده است.

**ب) دستورالعمل آموزش خودمراقبتی در حین بستری توسط پرستار:**

| دستورالعمل آموزش خودمراقبتی در حین بستری                                                                             | الزامات آموزشی مرتبط با عنوان                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 پرستار مسئول بیمار در خصوص نوع بیماری و نحوه درمان و عوارض بیماری و مراقبت ها به بیمار یا مراقب اصلی وی آموزش دهد. | - توضیحات مختصر در خصوص بیماری، فرایند بیماری، سیر بیماری و علائم و نشانه های بیماری ها، عوارض بیماری<br>- نحوه درمان بیماری و مراقبت های که جهت درمان بیماری لازم می باشد.                                                                                                                                                      |
| 2 پرستار مسئول بیمار در خصوص میزان ، مدت ، نحوه صحیح مصرف و عوارض داروها به بیمار یا مراقب اصلی وی آموزش دهد.        | - آموزش در خصوص میزان مصرف دارو (دوزاژ دارو).<br>- مدت زمان مصرف دارو<br>- آگاه نمودن بیمار از داروهای مصرف روزانه و نحوه صحیح مصرف دارو --آموزش نکات مهم عوارض دارو                                                                                                                                                             |
| 3 پرستار مسئول بیمار در خصوص تداخلات غذا و دارو به بیمار یا مراقب اصلی همراه وی آموزش دهد.                           | - داروهایی که مصرف همزمان آنها با برخی غذاها ایجاد عارضه و تداخل می نماید.<br>- دارو بهتر است چه زمانی مصرف شود.                                                                                                                                                                                                                 |
| 4 پرستار مسئول بیمار در خصوص میزان فعالیت بیمار به بیمار یا مراقب اصلی وی آموزش دهد.                                 | - استراحت مطلق ، استراحت نسبی ، زمان فعالیت و تحرک<br>- میزان و زمان شروع فعالیت های بعد از عمل<br>- ورزش ها و فعالیت های مناسب در هر بیماری پوزیشن های مناسب                                                                                                                                                                    |
| 5 پرستار مسئول بیمار در خصوص تغذیه و نوع رژیم غذایی به بیمار یا همراه وی آموزش دهد.                                  | - نوع رژیم غذایی<br>- رعایت رژیم غذایی توسط بیمار<br>- تحمل رژیم غذای ی توسط بیمار<br>- تعریف رژیم غذای ی برای بیمار(پر پروتئین ، پر کالری ، قلبی ، دیابتی ، بعد از عمل، مایعات، سیروز کبدی ، کلیوی ، پر پتاسیم ، اورمیک ، کم پتاسیم و...)                                                                                       |
| 6 پرستار مسئول بیمار در خصوص ایمنی یا احتیاطات به بیمار یا همراه وی آموزش دهد.                                       | - نحوه مراقبت از اتصالات: درن ها، مانیتورینگ، بگ ادراری، سرم ها و .....<br>- نکات ایمنی: bed side ، پیشگیری از صدمات ناشی از کاهش فشار خون وضعیتی و سرگیجه به دنبال بلند شدن از تخت و ....<br>- خود مراقبتی نسبت به دریافت دارو                                                                                                  |
| 7 پرستار مسئول بیمار در خصوص اقدامات تشخیصی ، درمانی و آزمایشات به بیمار یا همراه وی آموزش دهد.                      | - شرح چگونگی انجام پروسیجر یا آزمایش و یا سونو گرافی یا هر اقدام پاراکلینیک<br>- آمادگی ها و مراقبت های لازم قبل و بعد از پروسیجرها<br>- هدف از انجام پروسیجرها<br>- توضیح مزایا و معایب هرگونه اقدامات تشخیصی و تهاجمی                                                                                                          |
| 8 پرستار مسئول بیمار در خصوص نشانه های خطر حین بستری به بیمار یا همراه وی آموزش دهد.                                 | -علائم هشدار دهنده ای که در حین بستری ممکن است جهت بیمار اتفاق بیافتد و بایستی بیمار سریعاً پرستار و پزشک را مطلع سازد.<br>- به عنوان مثال در خصوص بیماری دیابت علائم هیپو و هیپر گلیسمی توضیح داده شود<br>- یا خونریزی از محل عمل ، نداشتن دفع ادرار ، عدم اجابت مزاج ، درد قفسه سینه ، تنگی نفس ، طپش قلب و علایمی از این قبیل |
| 9 پرستار مسئول بیمار در خصوص عدم مصرف دخانیات و مواد روان گردان به بیمار یا همراه وی آموزش دهد.                      | - هدف از عدم مصرف دخانیات و مواد روان گردان و ترک آن                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 10 پرستار مسئول بیمار در خصوص مراقبت های قبل و بعد از عمل به بیمار یا همراه وی آموزش دهد.                            | - رژیم غذایی ، فعالیت، پوزیشن، مراقبت از زخم ناحیه عمل ، مراقبت از اتصالات                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 11 پرستار مسئول بیمار در خصوص مدیریت درد به بیمار یا همراه وی آموزش دهد.                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

❖ این دستورالعمل مربوط به آموزش های حین بستری می باشد که با توجه به نوع بیماری و برحسب نیاز به بیمار آموزش داده خواهد شد.

ج) دستورالعمل آموزش های خودمراقبتی هنگام ترخیص SMART :

| دستورالعمل آموزش خودمراقبتی در هنگام ترخیص                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | الزامات آموزش به بیمار توسط پرستار در حین ترخیص                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 پرستار مسئول بیمار در خصوص زمان مراجعه پزشک و پیگیری پس از درمان به بیمار یا همراه وی آموزش می دهد. ( Appointment )                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | - اعلام زمان و مکان مراجعه به پزشک<br>- نحوه درمان بیماری و مراقبت هایی که جهت درمان بیماری لازم می باشد.                                                                                                                                                                                                            |
| 2 پرستار مسئول بیمار در خصوص داروهای پس از ترخیص به بیمار یا همراه وی به وسیله نمایش واقعی داروهای خریداری شده بیمار آموزش می دهد. ( Medication )                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | - نحوه مصرف داروها<br>- محل نگهداری داروها<br>- عوارض احتمالی و مهم داروها<br>- آگاه نمودن بیمار از داروهای مصرف روزانه و نحوه صحیح مصرف دارو<br>- شناخت نام داروها توسط بیمار                                                                                                                                       |
| 3 پرستار مسئول بیمار در خصوص تداخلات غذا و دارو به بیمار یا مراقب اصلی همراه وی آموزش دهد.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | - دارو بهتر است چه زمانی مصرف شود.<br>- داروهایی که مصرف همزمان آنها با برخی غذاها ایجاد عارضه و تداخل می نماید.                                                                                                                                                                                                     |
| 4 پرستار مسئول بیمار در خصوص برنامه خود مراقبتی و تکنیک های بازتوانی در منزل به بیمار یا همراه وی آموزش می دهد.<br>مراقبت های عمومی نوزاد (مراقبت از نوزاد سالم و بیمار در منزل (talk with me)                                                                                                                                                                                                                                                                                | - مراقبت از زخم<br>- بهداشت فردی<br>- ورزش ها و فعالیت های مناسب در هر بیماری و پوزیشن مناسب<br>- شروع مجدد فعالیت حرفه ای و شغل<br>- شروع مجدد محدوده فعالیت جنسی<br>- آموزش فیزیوتراپی در منزل برای بیماران نیازمند                                                                                                |
| 5 پرستار مسئول بیمار در خصوص نوع رژیم غذایی غذایی به بیمار یا همراه وی آموزش دهد.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | - رژیم غذایی مناسب (پر پروتئین ، پر کالری ، قلب ، دیابت ، بعد از عمل، مایعات، سیروز کبدی ، کلیوی ، پر پتاسیم ، اورمیک ، کم پتاسیم و...)                                                                                                                                                                              |
| 6 پرستار مسئول بیمار در خصوص فعالیت های پس از ترخیص به بیمار یا همراه وی آموزش می دهد.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | - زمان از سرگیری فعالیت های طبیعی و میزان محدودیت در فعالیت                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 7 پرستار مسئول بیمار در خصوص پیگیری تست های تشخیصی معوقه به بیمار یا همراه وی آموزش می دهد. (Result)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | - ( تمامی تست های تشخیصی که جواب آن بعد از ترخیص بیمار آماده خواهد شد معوقه نامیده می شود)<br>- اطلاع زمان آماده شدن جواب آزمایشات، پاتولوژی، سی تی اسکن و MRI و مکان تحویل گرفتن نتایج                                                                                                                              |
| 8 پرستار مسئول بیمار در خصوص نشانه های خطر پس از ترخیص به بیمار یا همراه وی آموزش می دهد. (Sign)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | - علائم هشدار دهنده ای که بعد از ترخیص ممکن است جهت بیمار اتفاق بیافتد و بایستی بیمار سریعاً به بیمارستان یا پزشک مراجعه کند .<br>- به عنوان مثال علائم هیپو و هیپر گلیسمی در بیمار دیابتی ،خونریزی و عفونت و محل عمل ، تب بالای 38 درجه، نداشتن دفع ادرار، عدم اجابت مزاج ، درد قفسه سینه ، تنگی نفس ، طپش قلب و... |
| 9 پرستار مسئول بیمار در خصوص چگونگی دستیابی به مراقبت های اورژانس به بیمار یا همراه وی آموزش می دهد.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | - تلفن های تماس اضطراری که در صورت بروز علائم هشدار دهنده بیمار می تواند با آن تماس بگیرد مانند 115 یا تماس با بخش در صورت هرگونه سوالی در مورد دوره بستری                                                                                                                                                           |
| 10 پرستار مسئول بیمار در خصوص آدرس منابع و آدرس مراکز و سایت های آموزشی به بیمار یا همراه وی آموزش می دهد.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | - درانتها مطالب آموزشی ارائه شده به بیمار، منابع جهت مطالعه بیمار به بیمار و خانواده وی معرفی می گردد.                                                                                                                                                                                                               |
| 11 پرستار مسئول بیمار در خصوص نهادهای حمایتگر در جامعه به بیمار یا همراه وی آموزش می دهد. تمامی بیماران دیابتی و فشارخونی به کلینیک دیابت و فشارخون و نزدیکترین مرکز بهداشت محله خود معرفی شوند تا در آنجا از ویزیت و مشاوره های تخصصی بعد از ترخیص بهره مند شوند، بیماران نیازمند مددکاری به واحد مددکاری ارجاع داده شوند. ارجاع به مراکز مراقبت در منزل، یا مراکز آموزش و مشاوره مسائل مامایی و شیردهی در بیماران بخش های مامایی و زنان، کلینیک خودمراقبتی و مشاوره پرستاری |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

❖ این دستورالعمل مربوط به آموزش های حین ترخیص بیماران می باشد که طبق پروتکل اسمارت، پرستاری بایست هنگام ترخیص بیمار درخصوص علائم هشدار، داروها، نحوه دستیابی به خدمات اورژانس و زمان مراجعه به پزشک و خودمراقبتی آموزش های لازم را دریافت نماید و به سوالات بیمار پاسخ داده شود.

## دستورالعمل آموزش خودمراقبتی برای پزشک:

الف) پزشک مسئول بیمار موارد زیر را در طول دوره بستری برای بیمار / همراه بیمار به صورت شفاهی آموزش دهد.

1. پزشک مسئول بیمار در بدو پذیرش بیمار خود را به بیمار/ همراهی بیمار معرفی کند.
2. پزشک مسئول بیمار در خصوص علل بیماری، نحوه درمان و پیش آگهی آن اطلاعات قابل فهمی را به صورت شفاهی به بیمار / همراهی بیمار آموزش دهد.
3. پزشک مسئول بیمار در خصوص مراحل و طول مدت احتمالی درمان به بیمار / همراهی بیمار آموزش دهد.
4. پزشک مسئول بیمار در خصوص درمان های جایگزین، عوارض درمان یا عدم درمان اطلاعات قابل فهمی را به بیمار بدهد و در صورت نیاز رضایت آگاهانه از بیمار اخذ نماید.
5. پزشک مسئول بیمار در خصوص پیش آگهی بیماری اطلاعات قابل فهمی را به بیمار بدهد.
6. پزشک مسئول بیمار در خصوص داروهای مصرفی و عوارض احتمالی اطلاعات قابل فهمی به بیمار بدهد
7. پزشک مسئول بیمار در خصوص تغذیه و رژیم درمانی به بیمار آموزش دهد
8. پزشک مسئول بیمار در خصوص مراقبت از خود و زمان شروع فعالیت عادی به بیمار آموزش دهد
9. پزشک مسئول بیمار در خصوص بازتوانی در صورت نیاز به بیمار آموزش دهد.

ب) پزشک مسئول بیمار موارد زیر را در زمان ترخیص، برای بیمار / همراه بیمار به صورت شفاهی و کتبی آموزش

1. پزشک مسئول بیمار در خصوص داروهای مصرفی، زمان و میزان مصرف و تداخلات غذا و دارو به بیمار آموزش دهد.
2. پزشک مسئول بیمار تلقیق دارویی بیمار را انجام داده و نحوه مصرف داروها را به بیمار آموزش دهد.
3. پزشک مسئول بیمار در خصوص تغذیه و رژیم درمانی بعد از ترخیص به بیمار آموزش دهد
4. پزشک مسئول بیمار در خصوص وضعیت حرکتی بیمار و شروع فعالیت عادی و میزان فعالیت فیزیکی در منزل آموزش دهد.
5. پزشک مسئول بیمار در خصوص برنامه بازتوانی و مراقبت های توانبخشی به بیمار آموزش دهد.
6. پزشک مسئول بیمار در خصوص پیگیری و مراجعه پس از ترخیص و زمان و مکان مراجعه بعدی بیمار به درمانگاه یا بیمارستان آموزش دهد.
7. پزشک مسئول بیمار در خصوص علائم مهم و تهدید کننده بیماری برای مراجعه ی فوری به اورژانس و یا پزشک آموزش دهد.

- منابع: راهنمای خودمراقبتی، استانداردهای اعتبار بخشی، پمفلت های آموزشی، پرسشنامه استاندارد، فرم آموزش به بیمار
- کارکنان: پزشک، سوپروایزر آموزشی، سوپروایزر آموزش سلامت، سرپرستار، پرستار، مسئول آموزش به بیمار، پرستار آموزش به بیمار

منابع/مراجع: استانداردهای اعتبار بخشی ملی بیمارستان ها، کتاب آموزش به بیمار کبری سلامی کهن

| تهیه کننده                          | تایید کننده:      | ابلاغ کننده:                      |
|-------------------------------------|-------------------|-----------------------------------|
| سوپروایزر آموزش سلامت (راضیه آدینه) | کبری کرمی (مترون) | غلامرضا منصوری (سرپرست بیمارستان) |